

กอบัตรสหประชาชาติกับปัญหาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคง

แห่งสหประชาชาติภายหลังสงครามเย็น

นายไพฑูรย์ จรวงบโชค

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
วิทยานพนชนั เป็นส่วนหน่งของการศีกษาคามหลกสูตรปรญญานนคศาสตรมหาบัณฑค

จุฬาลงกรณรณมหาวิทยาลัย

บัณฑคवलยาลย จุฬาลงกรณรณมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

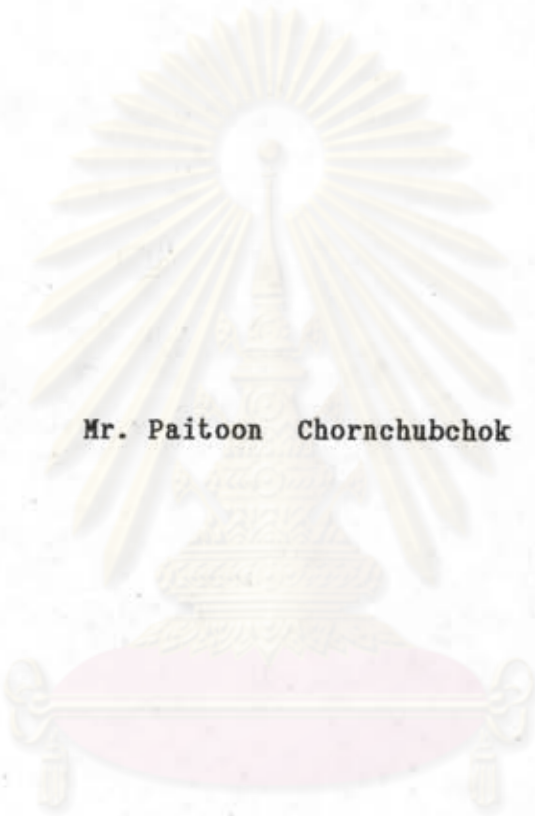
ISBN 974-632-410-1

ลคคคของบัณฑคवलยาลย จุฬาลงกรณรณมหาวิทยาลัย

1645315X

UN CHARTER AND THE MANDATE OF THE SECURITY COUNCIL OF

UNITED NATIONS IN THE POST-COLD WAR PERIOD

Mr. Paitoon Chornchubchok

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-410-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กฎบัตรสหประชาชาติกับปัญหาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ
 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติภายหลังยุคสงครามเย็น
โดย นายไพฑูรย์ จรรยาโชค
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ

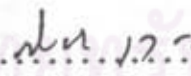

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

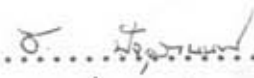

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุญสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ไพฑูริย์ จรจวบโชค : ภูมิศาสตร์ประชาชาติกับปัญหาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ
คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติภายหลังยุคสงครามเย็น (UN CHARTER AND
THE MANDATE OF THE SECURITY COUNCIL OF UNITED NATIONS IN THE
POST-COLD WAR PERIOD) อ.ที่ปรึกษา : ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ, 251 หน้า
ISBN 974-632-410-1

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความ
มั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งเน้นถึงบทบาทที่สำคัญของคณะมนตรีความมั่นคง คือ การธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ
และความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยพิจารณาจาก เนื้อความในกฎบัตรสหประชาชาติ กรณีศึกษาต่าง ๆ
รวมทั้งปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่า อุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานของคณะมนตรีความมั่นคง คือความ
ขัดแย้งในผลประโยชน์และอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ ได้แก่ สงครามเย็น การใช้สิทธิ
ยับยั้งของสมาชิกถาวรคณะมนตรีความมั่นคง แม้ว่า สงครามเย็นได้สิ้นสุดลงแล้ว แต่คณะมนตรีความ
มั่นคงก็ไม่อาจดำเนินการอย่างสัมฤทธิ์ผลตาม เจตนารมณ์แห่งกฎบัตรสหประชาชาติได้ เนื่องจากมีปัจจัย
อื่นเข้ามาเกี่ยวข้องได้แก่ การปราศจากกองกำลังถาวรแห่งสหประชาชาติ และปราศจากการสนับสนุน
ทางการเงินของบรรดาประเทศสมาชิก

ดังนั้น หลังจากทีคณะมนตรีความมั่นคงได้ดำเนินการมาเป็นเวลาห้าสิบปี จึงควรที่จะ
พิจารณาแก้ไขกฎบัตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงให้
สอดคล้องกับสังคมระหว่างประเทศในปัจจุบัน ได้แก่ จำนวนสมาชิกถาวรคณะมนตรีความมั่นคง ขอบเขต
การใช้สิทธิยับยั้ง รวมไปถึงหลักเกณฑ์ในการแก้ไขกฎบัตร เพื่อ เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้คณะมนตรี
ความมั่นคงดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต ไพฑูริย์ จรจวบโชค
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สรจักร เกษมสุวรรณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C570499 : MAJOR LAW

KEY WORD: VETO/COLD WAR/SECURITY COUNCIL/CHANGES

PAITON CHORNCHUBCHOK : UN CHARTER AND THE MANDATE OF THE SECURITY COUNCIL OF UNITED NATIONS IN THE POST-COLD WAR PERIOD. THESIS
ADVISOR : SORAJAK KASEMSUVAN, Ph.D. 251 pp. ISBN 974-632-410-1

This research aims at studying the structural and functional problems of the United Nations Security Council. The important role of the Security Council is to maintain international peace and security by examining the Charter of the United Nations, case studies and international political perspectives involved.

The research indicates that the major obstacles to the Security Council's performance are the conflicts of interests and ideology between states in international arena which are a cause to cold war. The other problem of the Security Council is the VETO mechanism. Although the cold war has ended, the lack of permanent United Nations peace-keeping force and financial support from all members remain another obstacle to the Council's completion of its responsibilities as designated by the UN Charter.

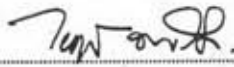
After some 50 years of its existence, the Security Council, therefore, may need structural changes to modify its functions, such changes require Charter amendments such as alteration of the numbers of the permanent member and the rethinking of the VETO mechanism is reflect the more realistic world where economic power is as important, if not more, as political power.

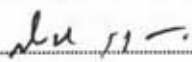
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์ ศาสตราจารย์ วิจิต มั่นตากรณ์ และอาจารย์ รัชฎา ถาวรเวช ตลอดจนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณคุณุชธรรม ธรรมวงศ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเอสแคป ที่กรุณาแนะนำเอกสารเพิ่มเติม จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณทองสุข พวงเพ็ชงาม ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้ง คุณรัชดาพร กิตติสุพัฒน์ คุณศรัญญา งามวงศ์วาน คุณอรดา เทพชานน ที่ช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยมาด้วยดี และขอขอบคุณ คุณจิราธร เจริญวุฒิ ที่ช่วยเป็นกำลังผลักดันให้ผู้เขียนดำเนินการวิจัยมาด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ

บทที่

1. บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย	2
- วิธีการดำเนินการวิจัย	3
- สมมติฐาน	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4

2. กฏบัตรสหประชาชาติกับบทบาทของคณะมนตรีความมั่นคง

1. องค์การสหประชาชาติ	6
1.1/ ประวัติองค์การสหประชาชาติ	7
1.2 กฏบัตรสหประชาชาติ	13
1.2.1 จุดมุ่งหมายของกฏบัตรสหประชาชาติ	16
1.2.2 หลักการตามกฏบัตรสหประชาชาติ	18
1.3 ระบบสหประชาชาติ	25

2. คณะมนตรีความมั่นคงกับสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

2.1 บทบาทคณะมนตรีความมั่นคงเกี่ยวกับสันติภาพโลก	28
2.1.1 การดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคง ระหว่างประเทศ	28
2.1.2 การปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ	31
2.2 บทบาทองค์กรหลักอื่นที่เสริมคณะมนตรีความมั่นคง	31

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.1	✓ สัมัชชาสหประชาชาติ	31
2.2.2	สำนักเลขาธิการ	34
2.2.3	ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ	36
2.3	บทสรุป	38
3.	โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงตามกฎหมาย สหประชาชาติ	40
1.	องค์ประกอบของคณะมนตรีความมั่นคง	42
1.1	สมาชิกประจำ	43
1.2	สมาชิกไม่ประจำ	45
2.	อำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคง	47
2.1	ชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ	47
2.1.1	ให้คำแนะนำในการระงับกรณีพิพาท โดยสันติวิธี	49
2.1.2	สืบสวนกรณีพิพาทและกำหนดการละเมิดต่อ สันติภาพ	50
2.2	จัดตั้งองค์กรย่อย	51
2.2.1	คณะกรรมการประจำ	52
2.2.2	คณะกรรมการเสนาธิการทหาร	52
2.2.3	คณะกรรมการมาธิการลคกำลังอาวุธ	54
2.2.4	องค์กรชั่วคราว	55
2.3	ความสัมพันธ์กับองค์กรหลักอื่น ๆ	55
2.3.1	✓ สัมัชชาสหประชาชาติ	55
2.3.2	เลขาธิการสหประชาชาติ	57
2.3.3	ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ	58

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.4	คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม	60
2.3.5	คณะกรรมการภาวะทรัสตี	61
3.	กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการความมั่นคง	62
3.1	✓ การดำเนินการประชุมและการลงคะแนนเสียง	63
3.1.1	การประชุมเรื่องวาระดำเนินการ	68
3.1.2	การประชุมเรื่องอื่น	69
3.1.3	✓ การใช้สิทธิยับยั้ง	71
3.1.4	✓ ข้อคิดของคณะกรรมการความมั่นคง	78
3.2	การดำเนินงานของคณะกรรมการความมั่นคง	80
3.2.1	การระงับกรณีพิพาทระหว่างประเทศ โดยสันติวิธี	81
3.2.2	การดำเนินมาตรการบังคับ	86
4.	การเปลี่ยนแปลงของสังคมระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อการทำงานของ ของคณะกรรมการความมั่นคง	90
1.	การดำเนินงานของคณะกรรมการความมั่นคงในยุคสงครามเย็น	91
1.1	บ่อเกิดของสงครามเย็น	92
1.1.1	ระบบสองขั้วอำนาจ	95
1.2	กรณีศึกษาในยุคสงครามเย็น	97
1.2.1	กรณีเกาหลี	97
1.2.2	กรณีสุเอซ	99
1.2.3	กรณีอัฟกานิสถาน	101
1.3	ข้อจำกัดในการดำเนินงานของคณะกรรมการความมั่นคง	103
2.	การดำเนินงานของคณะกรรมการความมั่นคงหลังสงครามเย็น	104
2.1	การสิ้นสุดสงครามเย็น	105

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.1.1	การล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์	105
2.1.2	การรวมประเทศเยอรมนี	106
2.2	การจัดระเบียบโลกใหม่	108
2.3	กรณีศึกษาหลังสงครามเย็น	109
2.3.1	กรณีอิรัก-คูเวต	109
2.3.2	กรณีเฮติ	114
2.3.3	กรณีบอสเนีย-เฮอร์เซโกวีนา	117
2.4	สรุปผลการดำเนินงานของคณะมนตรีความมั่นคง หลังสงครามเย็น	120
5.	ปัญหาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคง หลังสงครามเย็น	126
1.	ปัญหาและอุปสรรคของคณะมนตรีความมั่นคง	127
1.1	ปัญหาจำนวนสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคง	128
1.2	ปัญหาการใช้สิทธิยับยั้ง	135
1.3	ปัญหาองค์กรที่รักษาสันติภาพ	137
1.3.1	กองกำลังรักษาสันติภาพ	138
1.3.2	องค์การระดับภูมิภาค	142
1.4	ปัญหางบประมาณองค์การสหประชาชาติ	144
1.4.1	งบประมาณในการรักษาสันติภาพ	147
2.	การแก้ไขกฎบัตรสหประชาชาติ	149
2.1	วิธีการแก้ไขกฎบัตรสหประชาชาติ	150
6.	บทสรุป : โฉมหน้าใหม่ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ	151

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เอกสารอ้างอิง	156
ภาคผนวก	164
ประวัติผู้เขียน	251

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย